

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

Povědomí občanů ČR o Lisabonské smlouvě a zájem o ní

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2008, v08-11</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>3. 11. – 10. 11. 2008</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1084</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PM.131, PM.132, PM.133</i>
Zveřejněno dne:	<i>17. prosince 2008</i>
Zpracovala:	<i>Paulína Tabery</i>

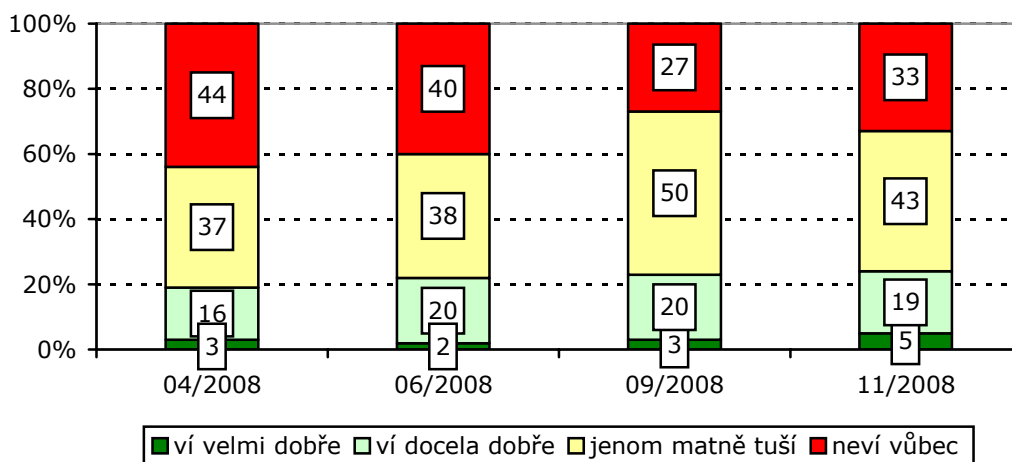
Na začátku listopadu zařadilo Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) do svého šetření otázky týkající se Lisabonské smlouvy. První z nich zjišťuje povědomí o pojmu Lisabonská smlouva, další dvě otázky se týkají informovanosti o smlouvě a zájmu o dění kolem ní.

Pojem Lisabonská smlouva zná zhruba čtvrtina populace starší 15 let,¹ přičemž 5 % lidí deklaruje velmi dobré a 19 % docela dobré povědomí o tomto pojmu. Stále tedy převládá neznalost Lisabonské smlouvy, třetina lidí neví vůbec, co tento pojem označuje, více než dvě pětiny obyvatel (43 %) označují svou obeznamenost jako velmi povšechnou. Jak je vidět z časového srovnání, opravdu dobrá znalost ohledně Lisabonské smlouvy doznala od dubna 2008 skutečně velmi pozvolného nárůstu. Největší změnou v povědomí obyvatel proto zůstává menší podíl těch, kteří termín Lisabonská smlouva neznají vůbec, a početnější skupina těch, kteří mají podle svých slov alespoň matné povědomí o daném pojmu (viz graf 1).

¹ Znění otázky: „V poslední době lze v diskusi o Evropské unii zaznamenat pojem „Lisabonská smlouva“. Víte, co tento pojem označuje?“ Varianty odpovědí: víte to velmi dobře, víte to docela dobře, jenom matně tušíte, nevíte vůbec, co označuje.

Graf 1. Povědomí lidí o tom, co označuje pojem Lisabonská smlouva

Podobně jako v předešlých průzkumech jsou rozdíly ve znalosti pojmu Lisabonská smlouva celkem výrazné mezi muži a ženami. Muži častěji než ženy tvrdí, že dobře vědí, co daný termín označuje (30 % muži : 18 % ženy), a naopak méně často volí variantu, že vůbec nevědí, co je Lisabonská smlouva (29 % muži : 38 % ženy). Rozdíly jsou rovněž viditelné z hlediska životní úrovně, lidé deklarující dobrou životní úroveň vykazují vyšší povědomí o smlouvě než lidé s ani dobrou, ani špatnou životní úrovní nebo lidé se špatnou životní úrovní. Podstatné odlišnosti v povědomí o smlouvě se, podle očekávání, objevují u lidí s různým stupněm formálního vzdělání. Čím vyšší vzdělání obyvatelé mají, tím častěji projevují znalost pojmu Lisabonská smlouva (viz tabulka 1).

Tab. 1: Povědomí lidí o tom, co označuje pojem Lisabonská smlouva (rozdíly podle vzdělání v %)

	základní vzdělání	vyučení	střední s maturitou	vysokoškolské vzdělání
dobře ví („ví velmi dobře“ + „ví docela dobře“)	12	16	29	56
jenom matně tuší	40	45	46	37
neví vůbec	48	39	25	7

Pozn.: Procenta ve sloupci.

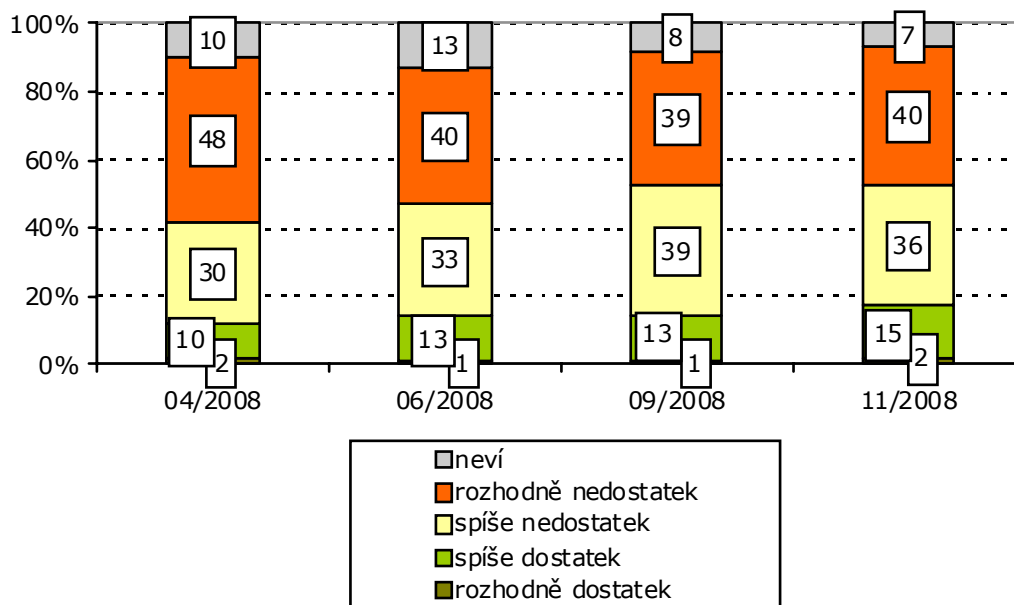
Co se týče hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy², subjektivně se občané cítí být neinformováni: necelá pětina (17 %) deklaruje dostatek informací, naopak tři čtvrtiny (76 %) nedostatek.

Podobné změny v časovém vývoji, jako jsou viditelné u znalosti pojmu Lisabonská smlouva, se projevují i při hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně dokumentu. I zde se od dubna objevil velmi pozvolný nárůst podílu lidí pociťujících

² Znění otázky: „Lisabonská smlouva má upravit fungování úřadů Evropské unie (např. Evropského parlamentu, Evropské komise), jelikož bylo do Evropské unie přijato v posledních letech mnoho nových členů. Máte o dění ohledně Lisabonské smlouvy dostatek nebo nedostatek informací?“ Varianty odpovědí: rozhodně dostatek, spíše dostatek, spíše nedostatek, rozhodně nedostatek.

dostatek informací a podíly obyvatel hovořících spíše nebo rozhodně o nedostatku se ustálil (viz graf 2).

Graf 2. Hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy

I u této otázky se projevují difference mezi muži a ženami. Muži se o trochu častěji než ženy cítí být dostatečně informováni (21 % muži : 13 % ženy). Také větší podíl lidí s dobrou životní úrovní deklaruje dostatek informací, než je tomu u lidí hodnotících svou životní úroveň neutrálně nebo špatně. Vzdělání hraje rovněž významnou roli. Vysokoškolsky vzdělaní lidé výrazně častěji mluví o dostatku informací než lidé s nižším vzděláním. Stojí však za pozornost, že i ve skupinách, které deklaruji vyšší podíl informovaných, jako jsou muži, lidé s dobrou životní úrovní nebo vysokoškolsky vzdělaní, stále převládá podíl těch, kteří se cítí být informováni nedostatečně (byť u vysokoškolsky vzdělaných jsou tyto podíly téměř vyrovnané) (viz tabulka 2).

Tab. 2: Hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy (rozdíly podle vzdělání v %)

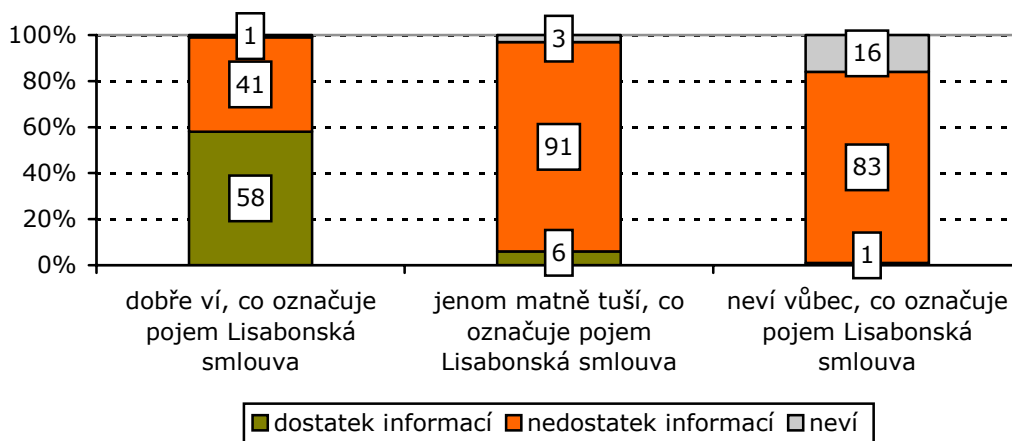
	základní vzdělání	vyučení	střední s maturitou	vysokoškolské vzdělání
dostatek informací	12	10	19	41
nedostatek informací	79	82	76	55
neví	9	8	5	4

Pozn.: Procenta ve sloupcích.

Rozdíly v hodnocení informovanosti se projevují i podle znalosti pojmu Lisabonská smlouva. Lidé deklaruji dobrou znalost jsou ti, co se v přesvědčivé většině (58 %) cítí být dostatečně informováni, naopak skupiny lidí s povšechnou nebo vůbec žádnou znalostí zkoumaného termínu jsou si velmi podobné, ve shodě vykazují vysokou míru nedostatku informací (viz graf 3).

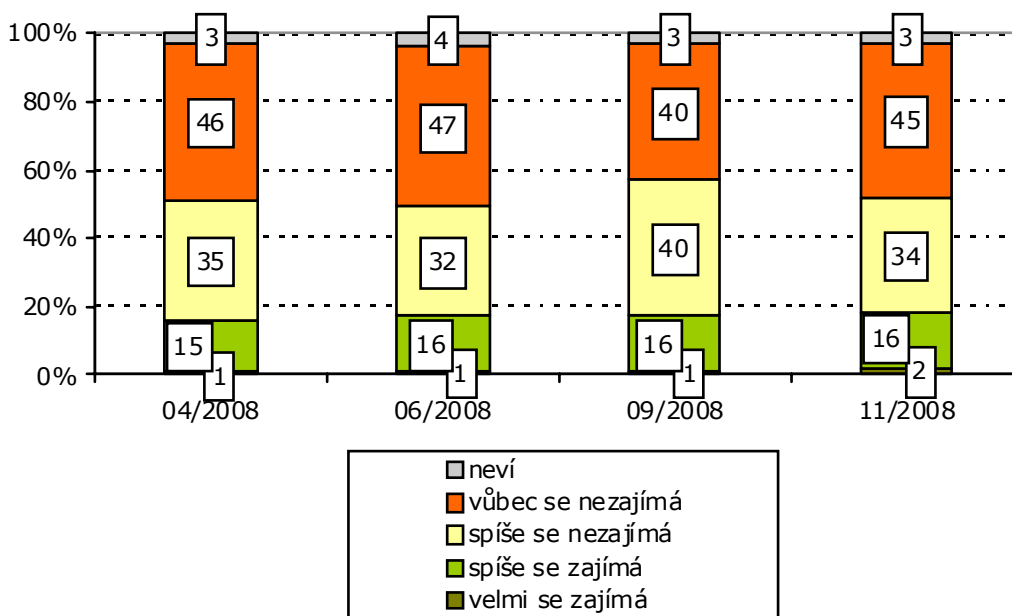
Graf 3. Hodnocení dostatku či nedostatku informací o dění ohledně Lisabonské smlouvy

(rozdíly podle povědomí o pojmu Lisabonská smlouva)

S výše popsanou mírou znalosti pojmu Lisabonská smlouva i s pocitem nedostatku informací koresponduje poměrně malý zájem českých občanů o tuto problematiku³. Necelá pětina (18 %) občanů starších 15 let deklaruje určitou míru zájmu, přičemž velmi se zajímají 2 % občanů. Zhruba třetina lidí se o dění kolem smlouvy spíše nezajímá, rozhodný nezájem projevuje 45 % obyvatel. Jak je vidět z časového srovnání, míra zájmu či nezájmu se od dubna do listopadu 2008 v podstatě nemění (viz graf 4).

Graf 4. Zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy

³ Znění otázky: „Nakolik se Vy osobně zajímáte o dění ohledně Lisabonské smlouvy?“ Varianty odpovědí: velmi se zajímáte, spíše se zajímáte, spíše se nezajímáte, vůbec se nezajímáte.

Podobně jako tomu bylo u předchozích otázek, i v případě zájmu a nezájmu o dění ohledně Lisabonské smlouvy se objevují rozdíly podle pohlaví, vzdělání a životní úrovně respondentů. O trochu větší zájem deklarují muži ve srovnání s ženami (23 % muži : 14% ženy). Také u obyvatel s dobrou životní úrovní je patrný vyšší zájem než u lidí charakterizujících svou životní úroveň neutrálně (ani dobrá, ani špatná) nebo jako špatnou. Podobně s vyšším dosaženým vzděláním viditelně roste podíl lidí zajímajících se o dění ohledně smlouvy (viz tabulka 3). Jistý trend je možné pozorovat také v souvislosti s věkem: ve starších věkových skupinách je větší podíl lidí deklarujících zájem o danou problematiku.

Tab. 3: Zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy (rozdíly podle vzdělání v %)

	základní vzdělání	vyučení	střední s maturitou	vysokoškolské vzdělání
zajímá se	7	14	22	43
nezajímá se	91	84	74	56
neví	2	2	4	1

Pozn.: Procenta ve sloupci.

V zájmu či nezájmu o Lisabonskou smlouvu se respondenti liší také podle toho, zda ví či neví, co pojem Lisabonská smlouva znamená. Lidé dobře obeznámeni s tímto termínem výrazně častěji projevují zájem o dění ohledně smlouvy, naopak lidé s povšechnou znalostí nebo ti, co neví, co pojem Lisabonská smlouva označuje, se o tuto problematiku v naprosté většině nezajímají (viz graf 5).

Graf 5. Zájem o dění ohledně Lisabonské smlouvy (rozdíly podle povědomí o pojmu Lisabonská smlouva)

